

کتاب‌های کار زیادی
در حوزه علوم تجربی
مناسب شناخته
می‌شوند، ولی فقط
دو کتاب کار وارد
جشنواره شدند؛ این
موضوع فاصله زیاد این
کتاب‌ها را با اهداف
و رویکردهای برنامه
درسی جدید علوم نشان
می‌دهد

نیازمند کتاب‌های علمی تألیفی هستیم

گپ‌وگفتی با مریم انصاری، سرگروه داوران حوزه علوم تجربی

اشاره

فاصله آثار تولید شده در حوزه علوم تجربی با اهداف و رویکردهای برنامه درسی جدید علوم و غلبه ترجمه بر تألیف، از موضوعاتی است که به گفته مریم انصاری در کتاب‌های این دوره از جشنواره به چشم می‌خورد. سرگروه داوران حوزه علوم تجربی معتقد است که مخاطبان در این حوزه نیازمند آثار تألیفی متناسب با مسائل بومی کشورمان هستند؛ آثاری که با توجه به زبان مخاطب و اهداف برنامه درسی نوشته شده باشد. به گفته وی روش‌های نوین آموزش علوم و مهارت‌های فرایندی و تفکر از مهم‌ترین موضوعاتی است که معلمان به آثاری درباره آن‌ها نیازمندند.

علوم و مهارت‌های فرایندی و تفکر را با ذکر مصداق‌های علمی به معلمان آموزش دهند. در بخش دانش‌افزایی نیز وجود کتاب‌های تألیفی که با فرهنگ ایرانی و اسلامی ما همخوانی داشته باشند و برای گروه مشخصی از مخاطبان - به‌ویژه دوره ابتدایی - نوشته شده باشند، ضروری به‌نظر می‌رسد.

فکر می‌کنید آثار نسبت به دوره قبل چه تفاوتی داشتند؟
ارتقای سطح کیفی آثار، تنوع موضوعی آن‌ها و پرداختن به موضوعات مورد نیاز دانش‌آموزان و معلمان امکان معرفی هفت نامزد را فراهم آورد و گروه داوران علوم تجربی توانستند در این دوره کتاب‌های برگزیده و تقدیری معرفی کنند. همچنین ورود کتاب‌های تألیفی در بخش‌های دانش‌افزایی و آموزش معلمان و نیز ورود کتاب‌های کار به مرحله پایانی، این دوره از جشنواره را متمایز می‌کند.

شما فکر می‌کنید آثار رسیده به جشنواره، نیازهای مخاطبان ما را برطرف می‌کند؟

بسی. در زمینه دانش‌افزایی کتاب‌ها تا حدود زیادی نیاز مخاطبان را برآورده می‌کنند. اما درباره مسائل بومی کشورمان کار زیادی لازم است. مثلاً اگر دانش‌آموزی بخواهد درباره پرندگان اطلاعات کسب کند، کتاب‌های متعددی در این زمینه پیش‌رو دارد اما برای شناخت پرندگان ایران دایره انتخاب او بسیار محدود است. نکته دیگر آن که برای تأمین نیازهای برنامه علوم مدرسه‌ای، کتاب‌های کمک‌آموزشی و کمک‌درسی باید به زبان مخاطبان هر دوره تحصیلی و اهداف برنامه بیشتر توجه کنند.

به‌نظر شما جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد تا چه میزان به هدف خود که سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی است رسیده است؟

ارتقای کیفی آثار نشان می‌دهد که در فاصله دو دوره جشنواره، تغییر مثبتی در آثار ایجاد شده و این موضوع نشان‌دهنده حرکت رو به رشد در زمینه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی است.

خانم انصاری، در این دوره چند عنوان کتاب و بیشتر برای چه گروه از مخاطبان به گروه علوم تجربی رسید؟

در دوره سیزدهم جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد، ۳۲ عنوان کتاب در حوزه علوم تجربی به مرحله پایانی راه پیدا کرد که عمدتاً شامل کتاب‌های دانش‌نامه و دانش‌افزایی (به شکل مجموعه و تک‌جلدی)، دو عنوان کتاب کاربردی برای دانش‌آموزان ابتدایی و متوسطه اول و دو عنوان کتاب آموزش مهارت‌های فرایندی و راهبردی یاددهی و یادگیری برای معلمان ابتدایی و متوسطه اول بود.

تحلیل شما از کتاب‌های این دوره چیست؟

در حوزه علوم تجربی کتاب‌های رسیده به جشنواره بیشتر در زمینه دانش‌افزایی است که متأسفانه اغلب آن‌ها ترجمه‌اند. اگرچه کتاب‌های کار زیادی در این حوزه مناسب شناخته می‌شوند، ولی فقط دو عنوان کتاب حائز شرایط لازم برای ورود به مراحل پایانی جشنواره بودند. این موضوع فاصله زیاد این کتاب‌ها را با اهداف و رویکردهای برنامه درسی جدید علوم نشان می‌دهد.

در حوزه علوم تجربی بیشتر با چه کمبودی روبه‌رو هستیم؟
ما در این حوزه نیازمند آثار تألیفی هستیم که روش‌های نوین آموزش